

وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا ثُمَّ لَا يُؤْذَنُ لِلَّذِينَ
كَفَرُوا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ (84) وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ
ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ
(85) وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ أَشْرَكُوا شُرَكَاءَهُمْ قَالُوا رَبَّنَا
هَؤُلَاءِ شُرَكَاؤُنَا الَّذِينَ كُنَّا نَدْعُو مِنْ دُونِكَ فَأَلْقَوْا
إِلَيْهِمُ الْقَوْلَ إِنَّكُمْ لَكَاذِبُونَ (86) وَ أَلْقُوا إِلَى اللَّهِ
يَوْمَئِذٍ السَّلَامَ وَ ضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ (87)
الَّذِينَ كَفَرُوا وَ صَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ زِدْنَاهُمْ عَذَابًا
فَوْقَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يُفْسِدُونَ (88) وَ يَوْمَ نَبْعَثُ
فِي كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِمْ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَ جِئْنَا
بِكَ شَهِيدًا عَلَى هَؤُلَاءِ وَ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ

تَبَيَّنَا لِكُلِّ شَيْءٍ وَ هُدًى وَ رَحْمَةً وَ بُشْرَى

لِلْمُسْلِمِينَ (89)

On the day We shall raise from all peoples a witness: then will no excuse be accepted from unbelievers, nor will they be allowed to make amends. When the wrong-doers (actually) see the chastisement, then will it in no way be mitigated, nor will they then receive respite. When those who gave partners to Allah will see their "partners", they will say: "Our Lord! These are our 'partners', those whom we used to invoke besides Thee." But they will throw back their word at them (and say): "Indeed ye are liars!" That day shall they (openly) show (their) submission to Allah; and all their inventions shall leave them in the lurch. Those who reject Allah and hinder (men) from the path of Allah - for them will We add chastisement to chastisement; for that they used to spread mischief. On the day We shall raise from all peoples a witness against them, from amongst themselves: and We shall bring thee as a witness against these (thy people): and We have sent down to thee the book explaining all things, a guide, a mercy, and glad tidings to Muslims.

(انہیں کچھ ہوش بھی ہے کہ اس روز کیا بنے گی؟) جبکہ ہم ہر امت میں سے

ایک گواہ کھڑا کریں گے، پھر کافروں کو نہ جتیتیں پیش کرنے کا موقع دیا جائیگا نہ

ان سے توبہ و استغفار ہی کا مطالبہ کیا جائے گا۔ ظالم لوگ جب ایک دفعہ

عذاب دیکھ لیں گے تو اس کے بعد نہ اُن کے عذاب میں کوئی تخفیف کی جائے گی اور نہ انہیں ایک لمحہ بھر کی مہلت دی جائے گی۔ اور جب وہ لوگ جنہوں نے دنیا میں شرک کیا تھا اپنے ٹھیرائے ہوئے شریکوں کو دیکھیں گے تو کہیں گے "اے پروردگار، یہی ہیں ہمارے وہ شریک جنہیں ہم تجھے چھوڑ کر پکارا کرتے تھے"۔ اس پر اُن کے وہ معبود انہیں صاف جواب دیں گے کہ "تم جھوٹے ہو"۔ اُس وقت یہ سب اللہ کے آگے جھک جائیں گے اور ان کی وہ ساری افترا پر دازیاں رنو چکر ہو جائیں گی جو یہ دنیا میں کرتے رہے تھے۔ جن لوگوں نے خود کفر کی راہ اختیار کی اور دوسروں کو اللہ کی راہ سے روکا انہیں ہم عذاب پر عذاب دیں گے۔ اُس فساد کے بدلے جو وہ دنیا میں برپا کرتے رہے۔ (اے نبی، انھیں اس دن سے خبردار کر دو) جب کہ ہم ہر امت میں خود اسی کے اندر سے ایک گواہ اٹھا کھڑا کریں گے جو اس کے مقابلہ میں شہادت دے گا، اور ان لوگوں کے مقابلہ شہادت دینے کے لئے ہم تمہیں لائیں گے۔ اور (یہ اسی شہادت کی تیاری ہے) کہ ہم نے یہ کتاب تم پر نازل کر دی ہے جو

ہر چیز کی صاف صاف وضاحت کرنے والی ہے اور ہدایت و رحمت اور بشارت
ہے ان لوگوں کے لئے جنہوں نے سر تسلیم خم کر دیا ہے۔

(इन्हें कुछ होश भी है कि उस रोज़ क्या बनेगी) जबकि हम हर उम्मत में से एक गवाह खड़ा करेंगे, फिर काफ़िरों को न हुज्जतें पेश करने का मौका दिया जाएगा, न उनसे तौबा व इस्तिगफार ही का मुतालबा किया जाएगा | ज़ालिम लोग जब एक दफ़ा अज़ाब देख लेंगे तो उसके बाद न उसके अज़ाब में कोई तखलीफ़ की जाएगी और न उन्हें एक लम्हाभर मुहलत दी जाएगी | और जब वे लोग जिन्होंने दुनिया में शिर्क किया था अपने ठहराए हुए शरीकों को देखेंगे तो कहेंगे, “ऐ परवरदिगार, यही हैं हमारे वे शरीक जिन्हें हम तुझे छोड़कर पुकारा करते थे |” इसपर उनके वे माबूद उन्हें साफ़ जवाब देंगे कि “तुम झूटे हो, उस वक़्त ये सब अल्लाह के आगे झुक जाएँगे और इनकी वे सारी इफ़तरापरदाज़ियाँ रफ़ूचक्कर हो जाएँगी जो ये दुनिया में करते रहे थे | जिन लोगों ने खुद कुफ़्र की राह इखतियार की और दूसरों को अल्लाह की राह से रोका उन्हें हम अज़ाब पर अज़ाब देंगे उस फ़साद के बदले जो वे दुनिया में बरपा करते रहे | (ऐ नबी, इन्हें उस दिन से ख़बरदार कर दो) जबकि हम हर उम्मत में खुद उसी के अन्दर से एक गवाह उठा खड़ा करेंगे जो उसके मुकाबले में शहादत देगा, और इन लोगों के मुकाबले में शहादत देने के लिए हम तुम्हें लाएँगे | और (यह उसी शहादत की तैयारी है कि) हमने यह किताब तुमपर नाज़िल कर दी है जो हर चीज़ साफ़-साफ़ वज़ाहत करनेवाली है

~~~~~

और हिदायत व रहमत व बशारत है उन लोगों के लिए जिन्होंने सरे-
तस्लीम ख़म कर दिया है ।

~~~~~